dato 27.11.07 SA/EL

Arkiv: 2006/12546

N O T A T

Til:	Styret
Fra:	Rektor
Om:	Opptak til studieprogram og emner studieåret 2008/09

Tilråding

1. NTNU har i studieåret 2008/09 en opptaksramme på 6700 studenter. Alle studieprogrammene ved NTNU er adgangsbegrenset i studieåret 2008/09.

2. Opptaksrammen for de enkelte studieprogrammene er i studieåret 2008/09 satt til:

Opptakskategorier med tilhørende studieprogram	opptaksramme
Profesjonsstudiet i **medisin** (cand.med.) – DMF	120
Profesjonsstudiet i **psykologi** (cand.psychol.) – SVT (H08+V09)	24+24
Masterprogram i teknologi/sivilingeniør (sum 5-årig og 2-årig)	**1535**
IME, sum fakultetet	*390*
- Datateknikk (5- + 2-årig)	100
- Elektronikk (5- + 2-årig)	85
- Energi og miljø (bare 5-årig)	80
- Kommunikasjonsteknologi (5- + 2-årig)	45
- Teknisk kybernetikk (5- + 2-årig)	80
IVT, sum fakultetet	*525*
- Bygg og miljøteknikk (5- + 2-årig)	190
- Petroleumsfag (5- + 2-årig)	50
- Tekniske geofag (bare 5-årig)	20
- Marin teknikk (5- + 2-årig)	90
- Produktutvikling og produksjon (5- + 2-årig)	95
- Industriell design (5- + 2-årig)	30
- Ingeniørvitenskap og IKT (bare 5-årig)	50
SVT, sum fakultetet	*110*
- Industriell økonomi og teknologiledelse (bare 5-årig)	80
- NTNUs entreprenørskole (bare 2-årig)	15
- 2-årig påbygging HMS (bare 2-årig)	15
NT, sum fakultetet	*210*
- Industriell kjemi og bioteknologi (5- + 2-årig)	75
- Fysikk og matematikk (bare 5-årig)	75
- Materialteknologi (5- + 2-årig)	35
- Nanoteknologi (bare 5-årig)	25
Til fordeling under opptaket, teknologi/sivilingeniør	*300*
Andre 5-årige masterprogram	**130**
AB: Masterprogram i arkitektur (5-årig + 2-årig)	70+15
SVT: Samfunnsøkonomi	15
NT: Bioteknologi	30
Kunstfaglige utdanninger	**95**
HF: - Utøvende musikk bachelorgrad, med studieretningene	50
Jazz	20

Klassisk	20
Kirkemusikk	10
- Utøvende musikk, mastergrad	15
AB: - Bildekunst, bachelorgrad	15
- Bildekunst, mastergrad	15
2-årige masterprogram humaniora – HF, *sum fakultetet*	**245**
- Allmenn litteraturvitenskap	6
- Arkeologi, profesjonsrettet	10
- Arkeologi, forskningsrettet	
- Dansevitenskap	8
- Drama, teater	8
- Engelsk	18
- Europakunnskap med engelsk	10
- Europakunnskap med fransk	4
- Europakunnskap med tysk	4
- Filmvitenskap	8
- Filosofi	5
- Fonetikk	4
- Fransk	5
- Historie	20
- Kulturminneforvaltning	10
- Kunsthistorie	6
- Kunstkritikk og kulturformidling	8
- Lingvistikk	4
- Medieproduksjon	4
- Medievitenskap (visuell kommunikasjon)	8
- Musikkteknologi	5
- Musikkvitenskap	15
- Nordisk språk og litteratur	12
- Religionsvitenskap	5
- Språklig kommunikasjon	5
- Tverrfaglige kulturstudier	18
- Tysk	5
Til fordeling under opptaket, masterprogram humaniora	*30*
2-årige masterprogram samfunnsvitenskap – SVT *sum fakultetet*	**420**
- Afrikastudier	10
- Bevegelsesvitenskap	15
- Fagdidaktikk – fremmedspråk	10
- Fagdidaktikk – naturfag	10
- Fagdidaktikk – samfunnsfag	10
- Finansiell økonomi	10
- Funksjonshemming og samfunn	8
- Geografi	15
- Helsevitenskap	24
- Idrettsvitenskap	8
- Medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi	10
- Pedagogikk – førskolepedagogikk	10
- Pedagogikk – rådgiving	20
- Pedagogikk – skoleutvikling	22
- Pedagogikk – spesialpedagogikk	32
- Pedagogikk – spesialpedagogikk/samarbeid m høgskoler	25
- Psykologi – helse-, organisasjons- og kommunikasjonspsykologi	15
- Psykologi – kognitiv/biologisk psykologi	12

- Psykologi – risiko- og miljøpsykologi	10
- Psykologi – sosial- og samfunnspsykologi	6
- Samfunnsøkonomi	15
- Sosialantropologi	10
- Sosialt arbeid	15
- Sosiologi	30
- Statsvitenskap	20
- Voksne i læring	8
Til fordeling under opptaket, masterprogram samfunnsvitenskap	*40*
2-årige masterprogram i realfag	**155**
IME sum fakultetet	*30*
- Matematikk	7
- Statistikk	3
- Informatikk – informasjonsforvaltning	20
- Informatikk – komplekse datasystemer	
- Informatikk – kunstig intelligens og læring	
- Informatikk – systemarbeid og MMI	
NT sum fakultetet	*95*
- Bioteknologi	6
- Cellebiologi for medisinsk-teknisk personell	4
- Miljøtoksikologi og forurensningskjemi (opptak H08 og V09)	12
- Fysikk	15
- Marine ressurser/akvakultur	4
- Biologi, med studieretningene	
Celle- og molekylærbiologi (opptak H08 og V09)	5
Etologi (opptak H08 og V09)	5
Evolusjonsbiologi og systematikk/taksonomi (opptak H08 og V09)	2
Fysiologi (opptak H08 og V09)	6
Marin biologi (opptak H08 og V09)	3
Økologi (opptak H08 og V09)	20
- Kjemididaktikk, kjemiformidling	1
- Kjemi, med studieretningene	
Biokjemi (opptak H08 og V09)	3
Naturmiljøkjemi og analytisk kjemi (opptak H08 og V09)	3
Organisk kjemi (opptak H08 og V09)	3
Strukturkjemi (opptak H08 og V09)	3
IVT: Geologi	*10*
Til fordeling under opptaket, masterprogram realfag	*20*
Andre 2-årig masterprogram	**55**
AB: sum fakultetet	*45*
- Eiendomsutvikling og forvaltning	15
- Fysisk planlegging	15
- Erfaringsbasert program i eiendomsutvikling, 90 studiepoeng	15
DMF: sum fakultetet	*10*
- Nevrovitenskap	10
Internasjonale masterprogram (* har egen kvote for norske søkere)	**350**
DMF, sum fakultetet	*30*
- Molecular Medicine *	20
- Exercise Physiology and Sport Science *	10
SVT, sum fakultetet	*50*
- Childhood Studies *	12
- Development Studies (Social change) *	17
- Human Development *	8

- Project Management *	12
HF, sum fakultetet	*25*
- Maritime Archaeology *	5
- English Language and Linguistics *	5
- Linguistics *	5
- Globalization *	10
NT, sum fakultetet	*70*
- Condensed matter physics *	8
- Light metals production *	10
- Natural Resources Management *	15
- Medical technology *	8
- Chemical Engineering *	17
- Silicon and Ferroalloy Production *	12
IVT, sum fakultetet	*100*
- Hydropower Development *	15
- Petroleum Engineering and Geosciences *	15
- Marine Technology *	8
- Coastal and Marine Civil Engineering and Management *	8
- Geotechnics and Geohazards *	10
- Industrial Ecology *	12
- Reliability, Availability, Maintainability and Safety *	10
- Coastal and Marine Engineering and Management (EM)	15
- Marine Coastal Development *	7
IME sum fakultetet	*60*
- Security and Mobil Computing	12
- Information Systems	12
- Mathematics	4
- Electric Power Engineering *	16
- Telematics, Communication Networks and Networked Services *	16
Til fordeling under opptaket, internasjonale masterprogram	*15*
Bachelorprogram i humaniora – HF	**755**
- Allmenn litteraturvitenskap	20
- Antikkens kultur	10
- Arkeologi	40
- Drama og teater	40
- Engelsk	55
- Europakunnskap med engelsk	20
- Europakunnskap med fransk	12
- Europakunnskap med tysk	8
- Filmproduksjon	20
- Filmvitenskap	55
- Filosofi	15
- Fonetikk	5
- Fransk	15
- Historie	90
- Kulturminneforvaltning	20
- Kunsthistorie	35
- Lingvistikk	5
- Medievitenskap	100
- Middelalderkunnskap	15
- Musikkteknologi	20
- Musikkvitenskap	30
- Nordisk	30

- Religionsvitenskap	25
- Språklig kommunikasjon	15
- Tysk	5
Til fordeling under opptaket, bachelorprogram humaniora	*50*
Bachelorprogram i samfunnsvitenskap – SVT	**1210**
- Afrikastudier	40
- Bevegelses- og idrettsvitenskap	100
- Geografi	60
- Pedagogikk	130
- Politisk økonomi	25
- Psykologi	255
- Samfunns- og idrettsvitenskap	60
- Samfunnsøkonomi	80
- Sosialantropologi	130
- Sosiologi	120
- Statsvitenskap	120
Til fordeling under opptaket, bachelorprogram samfunnsvitenskap	*90*
Bachelorprogram i realfag	**285**
IME, sum fakultetet	*100*
- Informatikk	70
- Matematiske fag	30
IVT, sum fakultetet	*20*
- Geologi	20
NT, sum fakultetet	*130*
- Biologi	70
- Fysikk	30
- Kjemi	30
Til fordeling under opptaket, bachelorprogram realfag	*35*
Lærerutdanningsprogram - SVT	**380**
- 5-årig lærerutdanningsprogram, rådgiving	5
- 5-årig lærerutdanningsprogram, geografi	10
- 5-årig lærerutdanningsprogram, realfag	40
- 5-årig lærerutdanningsprogram, språk	65
- 5-årig lærerutdanningsprogram, samfunnsfag	25
- Praktisk-pedagogisk utdanning, heltidsstudiet – 60 studiepoeng	125
- Praktisk-pedagogisk utdanning, deltidsstudiet allmennfag	60
- Praktisk-pedagogisk utdanning, deltidsstudiet yrkesfag	
- 3-årig faglærerutdanning, heltid – fordelt på	*50*
Yrkesfaglærer i helse- og sosialfag	15
Yrkesfaglærer i restaurant- og matfag	15
Yrkesfaglærere i teknikk og industriell produksjon	20
Introduksjonsstudiet i psykologi - SVT	250
Årsstudier	**407**
SVT sum fakultetet	*80*
- Årsstudium i samfunnskunnskap	40
- Årsstudium i samfunnsøkonomi	20
- Årsstudium i geografi	20
IME sum fakultetet	*45*
- Årsstudium i matematikk/statistikk	25
- Årsstudium i informatikk	20
NT, sum fakultetet	*15*
Årsstudium i biologi og kjemi	15

HF sum fakultetet	*267*
- Årsstudium i kunsthistorie	15
- Årsstudium i filosofi	10
- Årsstudium i historie	45
- Årsstudium i engelsk	45
- Årsstudium i KRL	10
- Årsstudium i religionsvitenskap	20
- Årsstudium i allmenn litteraturvitenskap	12
- Årsstudium i fransk	25
- Årsstudium i nordisk	20
- Årsstudium i spansk	45
- Årsstudium i tysk	15
- Årsstudium i latin	5
Emnestudier	**160**
- emnestudier i realfag	40
- emnestudier i humaniora	20
- emnestudier i samfunnsvitenskap	100
Til fordeling under opptaket, alle studieprogram	100
TOTALSUM NTNU	***6700***

3. Rektor får fullmakt til å fordele opptaksramme merket "Til fordeling under opptaket" på programmene i samme opptakskategori i vedtakets pkt 2 i samråd med de berørte fakultetene, for å utnytte den totale opptakskapasiteten i kategorien og sikre at de best kvalifiserte søkerne får plass. Opptaksrammen for lavere grads studier sees under ett, og inkluderer bachelorprogram, årsstudier og emnestudier. Eventuell fordeling mellom fakultetene ut over fakultetsrammene som er gitt i vedtakets pkt 2, skjer i samråd med fakultetene.

4. For å utnytte den samlete kapasiteten og sikre at de best kvalifiserte søkerne får plass i teknologi-/sivilingeniørstudiet, får Rektor fullmakt til å fordele studieplassene mellom de 5-årige og de tilhørende 2-årige masterprogrammene under opptaket, i samråd med de aktuelle fakultetene.

5. For å utnytte den samlete kapasiteten og sikre at de best kvalifiserte søkerne får plass på lærerutdanningsprogrammene, får Rektor fullmakt til å fordele studieplassene mellom de 5-årige lærerutdanningsprogrammene og det 1-årig fulltidsstudiet i praktisk-pedagogisk utdanning under opptaket, i samråd med de aktuelle fakultetene. Summen av disse opptakene skal ikke overstige 270 opptatte studenter.

6. Rektor får fullmakt til å justere opptaksrammene mellom de internasjonale masterprogrammene i samråd med fakultetene for å utnytte kapasiteten på de ulike programmene og sikre at de best kvalifiserte søkerne blir tatt opp. Eventuelle ledige studieplasser etter at de kvalifiserte søkerne har fått plass, kan deretter fordeles på opptaket til de samsvarende 5- og 2-årige masterprogrammene. En eventuell justering skjer i samråd med de aktuelle fakultetene.

7. Rektor får fullmakt til å justere opptaksrammene for alle studieprogrammene på tvers av opptakskategoriene og fakultetsgrensene i samråd med fakultetene, for å utnytte den totale opptakskapasiteten ved NTNU og sikre at kvalifiserte søkere får plass. Det gjennomføres i så fall etter at eventuelle overføringer beskrevet i vedtakets pkt 6 er utført. Rammene justeres på de programmene som eventuelt har ledige plasser etter at de kvalifiserte søkerne har fått plass på dem.

8. Dersom opptaksrammene ikke fylles under opptaket til høstsemesteret 2008, får Rektor fullmakt til å kunne overføre ledige plasser for opptak til vårsemesteret 2009 i samråd med de aktuelle fakultetene.

9. Rektor får fullmakt til å fastsette kvoter for spesielle opptaksgrupper innenfor den fastsatte opptaksrammen på de studieprogrammene som krever slike kvoter.

10. Rektor får fullmakt til å fastsette de emnene som må adgangsbegrenses i studieåret 2008/09, med tilhørende studenttall. Fakultetene sender liste med forslag på adgangsbegrensete emner til Studiedirektøren innen 1. februar 2008. Opptakstallene på disse emnene skal være fastsatt innen utgangen av april 2008.

11. Til de trinndelte norskkursene tas det opp inntil 210 deltakere i høstsemesteret 2008 og inntil 210 i vårsemesteret 2009 utenfor rammen av de ordinære opptakene.

Hva NTNUs styre skal vedta

NTNUs styre har en lovpålagt oppgave å fastsette omfanget på opptaket når det er nødvendig. Styret kan ikke delegere den oppgaven til noen andre:

> Når kapasitetshensyn eller ressurshensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet. (Uhl § 3-7.5).

NTNUs styre skal derfor gjennom denne styresaken sette opptaksrammene for NTNU for det kommende studieåret, 2008/09. Denne saken er en ren opptakstеknisk sak, den utdanningspolitiske delen av saken behandlet styret i forrige styremøte. Styret skal fatte et vedtak som fastsetter omfanget på opptaket. Forslaget til vedtak vil i tillegg inneholde de fullmaktene Rektor trenger for å gjøre det praktisk mulig å foreta opptaket i en periode styret vanligvis ikke har møter, når avgjørelsene må treffes innenfor trange tidsrammer. Fullmaktene blir gitt til Rektor, som ifølge NTNUs opptaksreglement har ansvaret for opptaket til NTNU:

> Rektor foretar alle opptak til NTNU, hvis ikke noe annet er fastsatt i overordnete bestemmelser (§ 3).

Vedtaket som styret gjør i denne saken, skal sikre at opptaket blir gjort i tråd med styrets ønsker.

For å ha kontroll med det totale studenttallet på NTNU vedtok NTNUs styre i august 2006 at *alle* opptak til NTNU skal være adgangsbegrenset. Styret har ikke seinere gjort noe vedtak som endrer det. Opptakene skjer til de enkelte studieprogrammene, og til dem skal styret gjøre den lovsatte reguleringen. Derfor må vedtaket liste opp alle studieprogrammene NTNU skal ta opp til i 2008/09, med antall opptaksplasser. Det tallet er et minimumstall, som skal fylles dersom det er søkere som fyller de generelle kvalifikasjonskravene og som NTNU selv vurderer som kvalifisert. For å kunne ha fleksibilitet i opptaksprosessen og utnytte den totale opptakskapasiteten ved NTNU, vil Rektor i dette framlegget foreslå at det blir satt av et antall opptaksplasser som ikke blir spesifikt knyttet til bestemt studieprogram, men som kan fordeles når antall søkere og deres kvalifikasjoner er kjent.

Sammenheng med opptaket i 2007

I framlegget til styresaken om opptaksrammer for studieåret 2007/08 (mars i år) var det beskrevet hvordan NTNU beregnet opptaksrammen for dette studieåret ut fra departementets styringssignal om hva det maksimale studenttallet ved NTNU skulle være høsten 2007. Forutsetningen for å kunne styre inn mot registertallet ved hjelp av opptaket, var at det totale opptaket til NTNU måtte være begrenset. I framlegget var følgende tall brukt:

- Maksimalt antall registerte studenter høstsemesteret 2007: 19368

- Maksimalt opptak studieåret 2007/08: 6605 (jf vedtaket i sak 24/07)

Siden vi ikke har noe opptakstall for vårsemesteret 2008 ennå, bruker vi opptaket til vårsemesteret 2007 i stedet. Om lag 95 % av alt opptak blir gjort til høstsemestrene, slik at vi i praksis kan neglisjere avviket fra det som måtte komme gjennom opptak til vårsemesteret 2008. Framlegget til opptaket neste studieår blir basert på en justering av vurderingene fra forrige gang, sett i lys av de erfaringene vi har gjort i årets opptak med tilhørende registertall for høstsemesteret 2007.

De offisielle tallene for opptak og registrering (DBH – Databasen for Høyere utdanning) samt tall fra Internasjonal seksjon etter opptaket til de internasjonale masterprogrammene viser at NTNU i 2007 *tok opp 6240 studente*r (møtt og registrert) og at det i alt var *registrert 19235 studenter* i høstsemesteret. Tallene er justert for de som er tatt opp til og registrert på det trinndelte kurset i norsk for utlendinger (404 tatt opp i 2007) – i tråd med punkt 9 i vedtaket i mars i år:

> Til de trinndelte norskkursene tas det opp inntil 210 deltakere i høstsemesteret og inntil 210 i vårsemesteret utenfor rammen av de ordinære opptakene.

Vi konstaterer at resultatet er godt i tråd med det som var målet for adgangsreguleringen til dette studieåret: 133 færre registrerte studenter enn departementet hadde satt som øvre grense og 365 færre tatt opp enn den maksimale opptaksrammen som NTNUs styre vedtok for å få det registertallet som var ønsket.

I opptakssaken i mars foreslo Rektor at den kalkulerte opptaksreduksjonen på 280 plasser skulle fordeles på to opptaksår, med 140 hvert år, og det ble også vedtatt av Styret. Opptaket for 2007/08 var satt til 6605 (ble endret fra 6600 til 6605 under møtebehandlingen). Dersom det tas til følge, skulle opptaket i 2008/09 bli 6465 studenter, jf saksframlegget s 8-9:

> Rektor vil imidlertid foreslå at NTNU ikke tar hele reduksjonen på 282 studieplasser det kommende studieåret, men fordeler den over to år. Det fører til at vi reduserer opptaket i kommende studieår med 140 i forhold til 2006, og at vi allerede nå er forberedt på å redusere ytterligere med 140 studieplasser for opptaket i 2008. Den nye opptaksrammen må vi imidlertid beregne ut fra de faktiske register- og opptakstallene i 2007, og kan justere for eventuelle uønskete utslag vi ikke forutså for 2007-opptaket.
>
> Med disse forutsetningene vil Rektor foreslå at det totale opptaket til NTNU kommende studieår settes til 6737 – 140 = 6597, avrundet til **6600**.

Vi kan da gjøre følgende tankeeksperiment: Hvis NTNU hadde redusert opptaket med alle de 280 ved årets opptak (tatt opp 6465 studenter), hadde vi likevel ikke gått ut over den opptaksrammen i vårt faktiske opptak. Vi ville ha stått igjen med 6465-6240=225 ubesatte plasser. Hadde vi klart å fylle de plassene, hadde vi hatt et registertall på 19235+225=19460 – altså svært nær måltallet på 19368. Altså kan vi anta at det opptakstallet vi hadde beregnet for inneværende studieår (6465), i praksis ville ha ledet oss fram til ønsket registertall.

Ut fra dette resonnementet bør NTNU være tilbakeholden med å øke opptaket ut over den rammen som var satt for i år (6605).

Erfaringer fra opptaket i 2007

Med de opptakskategoriene som ble brukt i styresaken i mars, kan vi lage følgende mer detaljerte bilde av opptaket i 2007:

Opptakskategori	vedtak sak 24/07	opptak 07	differanse	% avvik
Profesjonsstudier (medisin og psykologi)	168	171	3	1,8
5- og 2-årige masterprogram teknologi	1535	1481	-54	-3,5
5-årig masterprogram arkitektur	85	88	3	3,5
Andre 5-årige masterprogram	45	55	10	22,2
Kunstfaglige utdanninger	95	81	-14	-14,7

2-årige masterprogram humaniora	260	208	-52	-20,0
2-årige masterprogram samfunnsvitenskap	400	364	-36	-9,0
2-årige masterprogram realfag	135	114	-21	-15,6
Andre 2-årige masterprogram	115	71	-44	-38,3
5-årige lærerutdanningsprogram	120	106	-14	-11,7
Praktisk-pedagogisk utdanning	210	206	-4	-1,9
3-årig faglærerutdanning	50	48	-2	-4,0
Internasjonale masterprogram	293	236	-57	-19,5
Bachelorprogram humaniora *)	714	730	16	2,2
Bachelorprogram samfunnsvitenskap *)	1290	1159	-131	-10,2
Bachelorprogram realfag *)	285	265	-20	-7,0
Års- og emnestudier humaniora *)	315	300	-15	-4,8
Års- og emnestudier samfunnsvitenskap *)	150	224	74	49,3
Års- og emnestudier realfag *)	90	121	31	34,4
Introduksjonsstudiet i psykologi	250	259	9	3,6
Sum	**6605**	**6287**	**-318**	**-4,8**
**) sum lavere grad*	*2844*	*2799*	*-45*	*-1,6*

Denne oversikten forteller at NTNU tok opp 318 færre studenter enn det var satt av opptaksplasser til, og at omtrent alle kategoriene har et opptak litt under det planlagte. Det førte til at vi fikk 133 færre studenter registrert enn det som var planlagt. Hadde NTNU tatt opp så mange som det vedtatte maksimale opptakstallet, hadde vi fått en overskridelse på registertallet på ca 180.

Et opptak og dets innvirkning på registertall inneholder imidlertid noen faktorer vi ikke kan styre på detaljnivå. Registertallet avhenger bl a av hvor mange av fjorårets studenter som valgte å fortsette studiet de var tatt opp til eller søkte opptak til et annet program ved NTNU – faktorer vi har lite styring med. Tallene kan også tyde på at vi var for optimistisk med hvor mange opptaksplasser det var mulig å fylle med kvalifiserte studenter på en del av programmene, og at det ikke alltid er mulig å fordele plassene optimalt mellom alle program. Men vi kan også tolke resultatet slik at det er mulig i *tilstrekkelig grad* – til tross for noen uregjerlige faktorer – å styre mot et bestemt registertall gjennom et adgangsbegrenset opptak som omfatter alle studieprogrammene. Samtidig ser vi at vi kunne ha hatt et større opptak og likevel ikke ha overskredet målet for registertall i høst. Slik sett trenger vi ikke ta ut den planlagte reduksjonsdelen på 140 i 2008, men beholde et opptak i samme totalomfang som i år.

NTNU ser ut til å være i nærheten av det som antakelig er opptakspotensialet totalt sett, men det bør være en viss buffer å operere innafor. Samtidig har det synspunktet kommet klart fram både i Utdanningsutvalget og Dekanmøtet, at det er viktigere for NTNU å satse på *kvalitet* i opptaket enn på *kvantitet*. Med samme opptaksramme i 2008 som i år, har NTNU en god mulighet til å treffe nær det planlagte registertallet på 19368 også i høstsemesteret 2008, som departementet med dagens føringer har forutsatt. Det vil imidlertid være dristig å øke opptaksrammen igjen neste år.

Rektor vil derfor foreslå at rammen for totalopptaket i studieåret 2008/09 i utgangspunktet settes til **6600** (avrundet fra 6605). Det betyr at *alle* studieprogrammene som har opptak, må være adgangsbegrenset. For å ha mulighet til å fange opp eventuelle endringer i søkertilfanget som følge av større søkning og bedre kvalifiserte søkere, vil Rektor anbefale å ha en reserve opptaksramme som kan fordeles mellom opptaksprogrammene under opptaksprosessen. Rektor foreslår å sette den til 100 opptaksplasser. Den totale opptaksrammen til NTNU i studieåret 2008/09 blir da **6700**.

Går vi inn i enkelttallene for å se hvor de store forskjellene var mellom forventet (vedtatt) opptak og faktisk opptak, ser vi følgende trekk:

- De internasjonale masterprogrammene har et negativt avvik, men ikke foruroligende stort: vedtatt opptak 293, faktisk opptak 236.
- Til de 2-årige masterprogrammene i humaniora, samfunnsvitenskap og realfag var det vedtatt opptak til 805 plasser, mens det mangler 109 på å fylle dem. Prosentvis er det visse forskjeller mellom de tre studieområdene, men med størst avvik for humaniora (20 %).
- Til bachelorprogrammene, årsstudiene og enkeltemner (altså samlet for lavere grad) er det god balanse mellom vedtatte tall og faktisk opptak, alle opptakene sett under ett. Vedtatt opptak i sum var 2844. Det ble tatt opp 2799 studenter, altså 45 færre enn vedtatt.
- Til profesjonsstudiene er det bra balanse mellom vedtatt opptak og faktisk opptak. Til teknologistudiet ble det tatt opp 3,5 % (54 studenter) færre enn vedtatt. Antall opptatte er nær det samme som i årene 2003-2006, og tyder på at årets karaktergrense på 4 i matematikk fra videregående skole i alle fall ikke har gitt noen reduksjon i søkning og kvalifiserte studenter. Til de øvrige profesjonsstudiene er opptaket i tråd med vedtatt opptaksramme.

Utfordringen for kommende opptak ser primært ut til å konsentrere seg om to aspekt:

- *De 2-årige masterprogrammene*
  I humaniora, samfunnsvitenskap og realfag: hvordan gjøre dem attraktive nok til at de med god nok bachelorgrad søker seg inn på dem. Det er primært en *faglig* utfordring som antakelig også gjelder nasjonalt. NTNU må i alle fall sørge for at det er en stor nok rekrutteringsbase av lavere grads studenter, slik at det gir grunnlag for å fylle de 2-årige masterprogrammene med kvalifiserte studenter. Vi vet at de aller fleste (utenom de mer profesjonstilknyttete masterprogrammene basert på bachelorgrader fra høgskolene) rekrutterer vi fra NTNUs *egne* bachelorgrader. Våre masterprogram er utformet slik at de skal ha en direkte faglig sammenheng med våre bachelorprogram. Det reduserer til en viss grad muligheten for å hente søkere med bachelorgrad fra høgskolene utenom profesjonsutdanningene, og delvis også fra de andre universitetene. De andre universitetene er dessuten i samme situasjon som NTNU, med ubrukt kapasitet på sine masterprogram, og med et tilsvarende ønske om å videreføre sine egne studenter med bachelorgrad.

- *De internasjonale masterprogrammene*
  Hvordan fylle plassene med kvalifiserte utenlandsk søkere? Det varierer mellom fakultetene i hvilket omfang de fyller de vedtatte plassene. Det er særlig opptakene til NT og IVT som ligger et godt stykke under vedtatte opptaksrammer. Utfordringen her er å se om det er urealistiske høye forslagstall og faktiske rekrutteringsproblemer, eller om det er andre årsaker til at opptaket var lavt i 2007, f eks knyttet til opptaksprosedyrene. Den planlagte evalueringen av våre internasjonale masterprogram i vårsemesteret 2008 kan antakelig gi noen svar på det.

Ut fra disse betraktningene vil Rektor derfor *ikke* anbefale at NTNU ytterligere reduserer opptaksrammen til lavere grad i forhold til årets opptak. Spørsmålet er heller om NTNU nå bør øke den på bekostning av opptaket til de 2-årige masterprogrammene for å skape et større og bedre rekrutteringsgrunnlag for masterprogrammene. At vi kom nær den planlagte opptaksrammen for lavere grad i år med adgangsbegrensning på alle bachelorprogrammene, kan tyde på at det kan være flere kvalifiserte studenter å hente hvis vi øker omfanget på opptaket. Rektor mener det i år i alle fall ikke er aktuelt å redusere opptaksrammene fakultetene selv har foreslått. Denne vurderingen vi må gjøre hvert år, ut fra at NTNU som universitet primært skal prioritere sin masterutdanning. På lengre sikt må NTNU vektlegge opptaket til masterprogrammene, men NTNU må samtidig være sikker på at rekrutteringsgrunnlaget fra bachelorgrad er godt nok.

Det var gode erfaringer i årets opptak å ha en total adgangsbegrensning til NTNU, og at Rektor på fullmakt kunne justere internt mellom opptaksprogrammene innenfor en gitt maksimalramme. Rektor vil foreslå å videreføre og utvide denne muligheten i opptaket neste år.

Fakultetenes forslag til opptak

Forslaget fra fakultetene er samlet i oversikten som er vedlegg 1. I sum er det **201** mer enn opptaksrammen Rektor anbefaler. Rektor konstaterer at det er en større nøkternhet i forslagene fra fakultetene nå enn til opptaket i 2007/08.

Fakultetene foreslår å opprette en del nye program, de ble vedtatt i styremøtet 14.-15. november. I de vedtakene ligger at nye program må dekkes innenfor fakultetets egne midler. Det betyr at rammene for studenttall stort sett må være lik dagens tall, slik at det altså ikke er rom for å øke opptakene i noe betydelig omfang. Forslagene fra fakultetene viser som generell tendens at opptaksrammene for nye studieprogram ikke fører til reduksjon av opptak til de andre programmene. Rektor antar det betyr at fakultetene har funnet rom for de foreslåtte programmene innenfor sin budsjettramme. I drøftingen av hva som må reduseres av forslagene til opptaksrammer for å komme ned på et samlet opptak på 6600 utenom reserveandelen på 100, vil Rektor derfor se på mer prinsipielle forholdene.

Det er fremdeles slik at opptaksrammene til noen av studiene gir seg selv: de er gitt nasjonalt (medisin og profesjonsstudiet i psykologi), de kunstfaglige utdanningene har god tilgang på av velkvalifiserte søkere til et fåtall plasser, omfanget på det 5-årige arkitekturstudiet er gitt ut fra både nasjonale og fysiske forutsetninger. De to 5-årige masterprogrammene i bioteknologi og samfunnsøkonomi kan vi betrakte som profesjonsstudier, og er foreslått med samme opptaksramme som i 2007: 30 og 15. Også her blir alle plassene fylt med godt kvalifiserte søkere. De studieprogrammene som er nevnt her, vil så langt det er mulig ikke bli endret eller justert i forhold til forslagene fra fakultetene.

Nedenfor følger en gjennomgang av forslagene fra de øvrige studieområdene, der vi behandler de internasjonale masterprogrammene som egen kategori, og med kommentarer til justeringer:

Teknologi

Totalt sett foreslår de fire fakultetene med teknologiutdanning en samlet opptaksramme på 1591, en økning på 110 i forhold til hva det faktiske opptaket i 2007 var. Fakultetsvis fordeler det seg slik:

IME økning fra 433 til 485 (+52)
IVT økning fra 651 til 683 (+32)
NT samme som 2007-opptaket (275)
SVT økning fra 122 til 148 (+26)

Rektor mener det er urealistisk å regne med en så stor økning i 2008, siden NTNU i 2007 ikke klarte å fylle de 1535 plassene som var til disposisjon for de 5- og 2-årige teknologiprogrammene. Erfaringen fra opptaket i år er at en ramme på 1535 er tilstrekkelig, og at den justeringsrutinen som ble brukt, gir den nødvendige fleksibiliteten som sikrer at de beste blir tatt opp til de studiene de primært vil inn på. Rektor vil derfor foreslå at det på samme måte som tidligere år blir holdt igjen et visst antall plasser til fordeling når søkertallene og søkerne kvalifikasjoner er kjent. Likeså ser ikke Rektor at det er nødvendig at styret vedtar en strikt fordeling mellom de 5-årige og 2-årige programmene. For å ta høyde for en eventuell økning ut over opptaksrammen på 1535, foreslår Rektor at opptaksrammen til de internasjonale masterprogram i teknologi sees sammen med dette opptaket, og på den måten gjør det mulig å supplere med ubesatte plasser derfra dersom det er kapasitet til det. I utgangspunktet foreslår Rektor å fordele de **1535** plassene slik mellom de fire fakultetene:
IME: 390
IVT: 525
NT: 210
SVT: 110
og i tillegg til fordeling mellom de enkelte programmene under opptaket: 300

Det gir en reduksjon på 56 plasser i forhold til fakultetenes forslag.

Lærerutdanningene

Det nye programmet i samfunnsfag er i forslaget fra SVT tenkt å inngå med 25 plasser i totalopptaket på 120 ved å redusere opptaket til de tilsvarende programmene i fremmedspråk og realfag. Det ble tatt opp 61 til 65 plasser i fremmedspråkprogrammet, 32 til 40 plasser i realfagprogrammet. HF og IME foreslår at opptaket til de to programmene i 2008 bør ha samme ramme som i 2007. SVT mener det er et svært godt rekrutteringsgrunnlag til den 5-årige lærerutdanningen i samfunnsfag.

I tildelingsbrevet for 2007 sier departementet at institusjonene må disponere eventuell ledig kapasitet til lærerutdanningene i sentrale skolefag. Primært bør derfor NTNU øke omfanget på sin lærerutdanning med de 25 plassene som er foreslått for det nye programmet i samfunnsfag. Skal det skje, øker imidlertid også behovet for praksisplasser i skolen. Skolene i NTNUs praksisområde har mulighet for å ta imot flere praksisstudenter, men den økonomiske situasjonen for NTNU er slik at det ikke er satt av midler til å finansiere en økning av praksisplassene. Rektor kan derfor ikke foreslå å øke antall plasser på NTNUs lærerutdanning.

Rektor vil derimot foreslå at de 25 plassene kommer *i tillegg til* de 120 plassene på de 5-årige lærerutdanningene, ved i stedet å redusere opptaket til det 1-årige påbyggingsprogrammet i praktisk-pedagogisk utdanning med 25 plasser, fra 150 til 125. Under opptaket blir imidlertid disse i alt 270 plassene vurdert under ett, slik at de blir fylt med de best kvalifiserte søkerne. Til den 1-årige praktisk-pedagogisk utdanningen vil Rektor prioritere søkere med mastergrad framfor søkere med bachelorgrad. Rektor vil be Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse vurdere om det 5-årige lærerutdanningsprogrammet i geografi ved senere opptak kan slås sammen med det nye samfunnsfagsprogrammet.

2-årige masterprogram i humaniora, samfunnsvitenskap og realfag

Det historisk-filosofiske fakultet foreslår en opptaksramme som er *mindre enn* det som ble vedtatt i mars i år, totalt 247. Opptaket for alle i 2007 var 208. Det er ikke foreslått noen nye program. Rektor konstaterer at forslaget fra fakultetet er justert ned og mer i tråd med hva som synes realistisk.

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse foreslår å øke med 50 til 450. Det ble tatt opp 364 i 2007. Her er det foreslått to nye program med til sammen 20 plasser. Fakultetet foreslår å la 23 av plassene være ufordelt.

Til masterprogrammene i realfag er det foreslått å øke opptaksrammen med 39 plasser, fordelt på alle de tre involverte fakultetene. Her der det ingen nye program. Totalt er forslaget i realfagsprogrammene på 174 plasser, 60 mer enn det som var det faktiske opptaket i 2007.

Rektor mener opptaket i 2007 viser at det neppe er grunnlag for å ta opp så mange som fakultetene foreslår (878), selv om det er kommet til noen nye program. Rektor foreslår å redusere det totale opptaket til disse masterprogrammene med i alt 58 plasser, slik at total opptaksramme blir 820. Det er likevel ca 130 mer enn det faktiske opptaket i 2007. Rektor vil samtidig foreslå at det holdes av en ramme på hvert av de tre studieområdene for å kunne justere under opptaksprosessen, slik SVT har foreslått. Fordeling på de enkelte programmene er justert ned for å få satt til ufordelte plasser. Den totale rammen fordeles slik:
HF: 245, derav 30 til seinere fordeling
SVT: 420, derav 40 til seinere fordeling
realfag: 155 – IME 30, NT 95, IVT 10 og 20 til seinere fordeling mellom program og fakultet.

Andre 2-årige masterprogram

Fakultet for arkitektur og bildekunst og Det medisinske fakultet har til sammen opptak til fire 2-årige masterprogram neste studieår. Ett av programmene på AB er nytt. Det ene av de tidligere programmene på DMF er gjort til et internasjonalt masterprogram. Programmene på DMF fikk i praksis fylt sin opptaksramme i 2007. På grunn av en misforståelse under opptaket i 2007 tok AB opp bare 13 i

den vedtatte opptaksrammen på 50. Fakultetet foreslår i alt et opptak på 60 for 2008/09 for sine tre program.

Rektor foreslår at DMF beholder sin ramme på 10 til sitt program, og at AB får en ramme på 45 plasser.

Internasjonale masterprogram

Styret har tidligere vedtatt at det kan opprettes sju nye internasjonale masterprogram, med en foreslått økt opptaksramme på 120 plasser. Samlet fra fakultetene er det totale opptaket foreslått til 422, 129 mer enn vedtaket i mars i år. Det ble tatt opp i alt 236 til de internasjonale programmene i 2007. Til noen av disse programmene er det god søkning og alle vedtatte opptaksrammer blir fylt, mens andre av forskjellige grunner har problemer med god nok rekruttering. Stadig flere internasjonale program ved NTNU blir felles for både "egne" studenter og utenlandske, som kan gjøre opptaket mer forutsigbart. Foreløpig er det utenlandske studenter som dominerer i forhold til norske/nordiske studenter.

Rektor mener en total opptaksramme på 422 er urealistisk å nå i studieåret 2008/09, når det i 2007 ble tatt opp 236 samlet til alle de internasjonale programmene. Til tross for at NTNU ønsker å øke sin satsing på internasjonal virksomhet, må vi innse at opptaket må ha et realistisk omfang. Rektor vil derfor foreslå at de resterende 72 plassene fakultetenes samlete forsalg må reduseres med, tas herfra, slik at totalopptaket blir 350 i 2008/09.

Bachelorprogram

Rektor vil foreslå at fakultetenes forslag til opptaksramme blir beholdt, men at opptaket til enkeltprogram, årskurs og emnestudier sees samlet. Opptaket til bachelorprogram skal være prioritert. Rektor vil også foreslå at det under opptaket blir gitt mulighet til å se *hele* opptaket til lavere grad under ett, slik at det også kan overføres plasser innenfor den totale opptaksrammen mellom fakultetene.

De opptaksrammene som NTNUs styre inviteres til å vedta, er i utgangspunktet retningsgivende – i den forstand at dersom fakultetene mener de har kapasitet og midler til å ta opp flere kvalifiserte til sine program, er det selvsagt anledning til det. NTNU har gjennom dette vedtaket forpliktet seg til å ta opp det antallet som går fram av vedtaket, gitt at det er godt nok søkergrunnlag for det. I opptaksprosessen kan det vise seg at det er flere kvalifiserte søkere som NTNU ønsker å tilby studieplass. Vedtaket hindrer ikke det.

Konklusjon

Endelig forslag til fordeling av total opptaksramme for 2008/09 blir da:

Opptakskategori	vedt. sak 24/07	oppt. 07	fak-forslag	tilråding
Profesjonsstudier (medisin og psykologi)	168	171	168	168
5- og 2-årige masterprogram teknologi	1535	1481	1591	1535
5-årig + 2-årig masterprogram arkitektur	85	88	85	85
Andre 5-årige masterprogram	45	55	45	45
Kunstfaglige utdanninger	95	81	95	95
2-årige masterprogram humaniora	260	208	247	245
2-årige masterprogram samfunnsvitenskap	400	364	457	420
2-årige masterprogram realfag	135	114	174	155
Andre 2-årige masterprogram	115	71	70	55
5-årige lærerutdanningsprogram	120	106	120	145
Praktisk-pedagogisk utdanning	210	206	210	185

3-årig faglærerutdanning	50	48	50	50
Internasjonale masterprogram	293	236	422	350
Bachelorprogram humaniora *)	714	730	755	755
Bachelorprogram samfunnsvitenskap *)	1290	1159	1210	1210
Bachelorprogram realfag *)	285	265	285	285
Års- og emnestudier humaniora *)	315	300	287	287
Års- og emnestudier samfunnsvitenskap *)	150	224	180	180
Års- og emnestudier realfag *)	90	121	100	100
Introduksjonsstudiet i psykologi	250	259	250	250
Til fordeling mellom programmene under opptaket				100
Sum	**6605**	**6287**	**6801**	**6700**
**) sum bachelorprogram, årsstudier og emnestudier*	*2844*	*2799*	*2817*	*2817*

På samme måte som det ble gjort i vedtaket for opptaksramme til i år, vil Rektor foreslå at NTNUs styre gir fullmakt til Rektor med å vedta hvilke emner som skal være adgangsbegrenset i 2008/09, og med hvilken ramme. Det skjer i samarbeid mellom Rektor, Studieavdelingen og de berørte fakultetene i løpet av første halvdel av vårsemesteret 2008.

(Vedlegg)